Początki koncepcji skalowania termodynamicznego

• A. Tölle, Rep. Prog. Phys. **64**, 1473 (2001) Analiza czasów relaksacji OTP z eksperymentu nieelastycznego rozpraszania neutronów

$$\tau = f(T^{-1}V^{-\gamma}) \text{ i } 3\gamma = 12 , U_{LJ}(r) = 4\varepsilon \left[\left(\frac{\sigma}{r}\right)^{12} - \left(\frac{\sigma}{r}\right)^{6} \right]$$

Jednak nie zawsze $\gamma = 4.0$

- C. Dreyfus *et al.*, Phys. Rev. E **68**, 011204 (2003); Eur. Phys. J. B **42**, 309 (2004)
   OTP (γ=4.0 dla τ z rozpraszania światła i lepkości η, ale γ=4.25 dla τ dielektrycznego procesu strukturalnego), PDE (γ=4.4), BMMPC (γ=7.5), glicerol (γ=1.8)
- R. Casalini, C. M. Roland, Phys. Rev. E 69, 062501 (2004)
   PDE (γ=4.5), BMPC (γ=7.0), 1,2PB (γ=1.9), sorbitol (γ=0.13)
- S. Pawlus *et al.*, Phys. Rev. E **70**, 061501 (2004)
   PC (γ=3.7)
- C. Alba-Simionesco *et al.*, Europhys. Lett. **68**, 58 (2004)
   PVME (γ=2.7), PECH (γ=2.7), 1,4PB (γ=1.8), PVAc (γ=1.4)

W wyniku wielu fenomenologicznych obserwacji sformułowano uogólnioną hipotezę

 $y = f(\Gamma)$

$$\Gamma = T^{-1}V^{-\gamma}$$

$$\eta$$
 vs

 $\mathcal{T}$

D $\Gamma = T^{-1} \rho^{\gamma}$

$$U_{LJ}(r) = 4\varepsilon \left[\left(\frac{\sigma}{r} \right)^{m_{LJ}} - \left(\frac{\sigma}{r} \right)^{n_{LJ}} \right]$$
$$m_{LJ} = 3\gamma$$
$$V^{-1} \sim r^{-3} \Longrightarrow V^{-\gamma} \sim r^{-3\gamma}$$

Związek między dynamiką i termodynamiką w ramach koncepcji skalowania termodynamicznego

OddziaływaniaRównanie stanu w przypadkumiędzymolekularne (IPL)skalowania termodynamicznego $W = -(1/3)\sum \mathbf{r}_i \cdot \nabla_i U$ $P_{conf} = \langle W \rangle / V$

Twierdzenia Eulera o funkcjach homogenicznych

$$\mathbf{r} \to s\mathbf{r}$$
  $U(s\mathbf{r}_1, \dots, s\mathbf{r}_N) = s^{-m}U(\mathbf{r}_1, \dots, \mathbf{r}_N)$ $s = \left(\frac{V}{V_0}\right)^{1/2} = \left(\frac{\rho_0}{\rho}\right)^{1/2}$

Równanie stanu [V. Yu. Bardik, K. S. Shakun, *Ukr. J. Phys.*, **50**, 404 (2005)]

$$P = \frac{RT}{MV} + P_{conf} \text{ gdzie } P_{conf} = \frac{RT}{MV} \varphi \left(\frac{1}{kT} \left(\frac{V_0}{V}\right)^{m/3}\right)$$

W przypadku niskiej ściśliwości izotermicznej $\kappa_T = -(\partial \ln V / \partial P)_T$ można zastosować rozwinięcie w szereg Taylora wokół V = V₀:

$$P = \frac{RT}{MV} \left[1 + \varphi \left(\frac{1}{kT} \left(\frac{V_0}{V} \right)^{m/3} \right) \right|_{V=V_0} + \frac{1}{kT} \varphi' \left(\frac{1}{kT} \left(\frac{V_0}{V} \right)^{m/3} \right) \right|_{V=V_0} \left(\left(\frac{V_0}{V} \right)^{m/3} - 1 \right) \right]$$

Równanie stanu w warunkach skalowania termodynamicznego

[A. Grzybowski et al, J. Phys. Chem. B 113, 7419 (2009)]

$$U(r) \approx U_{IPL}(r) \sim r^{-m_{IPL}} + const \implies m \approx m_{IPL} = 3\gamma$$

$$P_0 = \varphi \left(\frac{1}{kT} \left(\frac{V_0}{V}\right)^{m/3}\right)_{V=V_0} \frac{RT}{MV}$$

$$P_0 = \varphi \left(\frac{1}{kT} \left(\frac{V_0}{V}\right)^{m/3}\right)_{V=V_0} \frac{RT}{MV}$$

$$B(T) = \varphi \left(\frac{1}{kT} \left(\frac{V_0}{V}\right)^{m/3}\right)_{V=V_0} \frac{R}{MVk}$$

Drugie równanie stanu w przypadku skalowania termodynamicznego

V. Yu. Bardik, K. S. Shakun, *Ukr. J. Phys.* **50**, 404 (2005) A. Grzybowski et al., *J. Phys. Chem. B* **113**, 7419 (2009)

$$p^{conf} \equiv p - \frac{RT\rho}{M} \implies p = \frac{RT\rho}{M} + p^{conf}$$

$$p^{conf} = \langle W \rangle \rho = \frac{RT\rho}{M} \varphi \left(\frac{1}{kT} \left(\frac{\rho}{\rho_0} \right)^{\gamma_{EOS}} \right)$$

$$gdy \quad \langle W \rangle = \langle -(1/3) \sum_{i} \mathbf{r}_i \cdot \nabla_i U \rangle$$

$$i \quad \langle U \rangle \approx U_{IPL} \sim r^{-m_{IPL}} + const, \quad m_{IPL} \approx 3\gamma_{EOS}$$

$$Wtedy \quad \langle U \rangle \sim \rho^{\gamma_{EOS}} \quad i \quad \langle W \rangle \sim \rho^{\gamma_{EOS}}$$

A. N. Papathanassiou, *Phys. Rev. E* 79, 032501 (2009)
A. Grzybowski et al., *Phys. Rev. E* 82, 013501 (2010)
A. Grzybowski et al., *J. Phys. Chem. B* 114, 11544 (2010)

$$B_T = 1/\kappa_T = -(\partial P/\partial \ln V)_T$$
$$B_T(p) \equiv \left(\frac{\partial p}{\partial \ln \rho}\right)_T = \gamma_{EOS} \left(\frac{\partial p}{\partial \ln \rho^{\gamma_{EOS}}}\right)_T$$

Dla powyższego równania różniczkowego rozwiązujemy problem Cauchy'ego, zakładając warunek $\rho^{\gamma_{EOS}}(p_0) = \rho_0^{\gamma_{EOS}}$

$$\rho^{\gamma_{EOS}} = \rho_0^{\gamma_{EOS}} \exp\left(-\gamma_{EOS} \int \frac{dp}{B_T(p)}\right) \bigg|_{p=p_0} \exp\left(\gamma_{EOS} \int \frac{dp}{B_T(p)}\right)$$

W warunkach skalowania termodynamicznego, gdy ściśliwość układu jest mała, tj. gdy gęstość układu jest duża

 $\varphi \text{ rozwijamy w szereg Taylora wokół } \rho_0$ $p = \frac{RT\rho}{M} + p_0^{conf} + B(T) \left[\left(\frac{\rho}{\rho_0} \right)^{\gamma_{EOS}} - 1 \right]$ RT

gdzie
$$p_0^{conf} = p_0 - \frac{\kappa I}{M v_0}$$
 i $p_0 = p(v_0)$

 $\exp\left(\frac{\gamma_{EOS}}{\rho_{EOS}}\int\frac{dp}{B_{T}(p)}\right) \quad \text{rozwijamy w szereg} \\ \text{Taylora wokół } p_{0} \\ \left(\frac{\rho}{\rho_{0}}\right)^{\gamma_{EOS}} = 1 + \frac{\gamma_{EOS}}{B_{T}(p_{0})}(p - p_{0})$

gdzie $p_0 = p(\rho_0)$

 p^{conf} jest liniową funkcją $\rho^{\gamma_{EOS}}$, gdy *B* zależy *explicite* tylko od *T*. Ale czym jest *B*? [A. Grzybowski et al., Phys. Rev. E 86, 031501 (2012)] Równanie stanu dla ciśnienia konfiguracyjnego

$$\left(\frac{v_0}{v}\right)^{\gamma_{EOS}} = 1 + B^{-1}(T)\left(p^{conf} - p_0^{conf}\right)$$

może być także wyprowadzone z konfiguracyjnego współczynnika sprężystości objętościowej

$$B_{T}^{conf} \equiv -\frac{\partial p^{conf}}{\partial \ln v}\Big|_{T} = B_{T} - \frac{RT}{Mv} \implies v^{-\gamma_{EOS}} = v_{0}^{-\gamma_{EOS}} \exp\left(-\gamma_{EOS} \int \frac{dp^{conf}}{B_{T}^{conf}(p^{conf})}\right)\Big|_{p^{conf} = p_{0}^{conf}} \exp\left(\gamma_{EOS} \int \frac{dp^{conf}}{B_{T}^{conf}(p^{conf})}\right)$$
$$B(T) = \frac{B_{T}^{conf}\left(p_{0}^{conf}\right)}{\gamma_{EOS}}$$

DWA PODOBNE RÓWNANIA STANU IMPLIKUJĄCE SKALOWANIE OBJĘTOŚCI LUB GĘSTOŚCI

[A. Grzybowski et al. , *J. Phys, Chem. B* **114**, 11544 (2010)]

liniowe skalowanie

$$\left(\frac{v_0}{v}\right)^{\gamma_{EOS}} = 1 + \frac{\gamma_{EOS}}{B_T^{conf}\left(p_0^{conf}\right)} \left(p^{conf} - p_0^{conf}\right)$$

 $\left(\frac{v_0}{v}\right)^{\gamma_{EOS}} \quad \text{vs} \quad \frac{p^{conf} - p_0^{conf}}{B_T^{conf} \left(p_0^{conf}\right)}$

liniowe skalowanie

7

Jednak obydwa równania stanu są równaniami izotermicznymi.

Uogólnione równanie stanu w przypadku skalowania termodynamicznego

[A. Grzybowski et al., Phys . Rev. E 83, 041505 (2011)]

Izotermiczne równanie stanu

$$\left(\frac{v_0}{v}\right)^{\gamma_{EOS}} = 1 + \frac{\gamma_{EOS}}{B_T(p_0)} (p - p_0)$$

$$v p_0 v_0(T) = A_0 + A_1(T - T_0) + A_2(T - T_0)^2$$

 $B_T(p_0) = b_0 \exp[-b_2(T - T_0)]$

Przykładowo $T_0 = T_g(p_0)$

V

$$v_0 = v(T, p_0) , \quad B_T(p_0) = B_T(T, p_0)$$

$$A_0 = v_0(T_0) = v(T_0, p_0)$$

$$A_{000} = V(T, p_0)$$

 $\begin{vmatrix} A_0 - b_0(T_0) - b(T_0, p_0) \\ A_1 = \frac{\partial v(T, p_0)}{\partial T} \end{vmatrix}_{T=T_0} \\ A_2 = \frac{1}{2} \frac{\partial^2 v(T, p_0)}{\partial T^2} \end{vmatrix}_{T=T_0}$

$$B_{T}(p) = B_{T=0}(p) \exp\left(-\int_{T=0}^{T} \alpha_{p} \delta dT\right) , \ \alpha_{p} = \frac{1}{v} \frac{\partial v}{\partial T}\Big|_{p} , \ \delta = -\frac{1}{\alpha_{p}} \frac{\partial \ln B_{T}}{\partial T}\Big|_{p}$$

[J. Garai, A. Laugier, J. Appl. Phys. **101**, 023514 (2007)]
$$\alpha_{p} \delta = -(\partial \ln B_{T} / \partial T)_{p} \approx const$$
$$B_{T}(p) = B_{T_{0}}(p) \exp(-\int_{T_{0}(p)}^{T} b_{1}(p) dT)$$

$$b_{0} = B_{T_{0}}(p_{0})$$

$$b_{2} = b_{2}(p_{0}) = -\frac{\partial \ln B_{T}(T, p_{0})}{\partial T}\Big|_{T=T_{0}}$$

[A. Grzybowski et al., Phys. Rev. B 87, 054105 (2013)]

Równania stanu w przypadku skalowania termodynamicznego a równanie Taita

• Uogólnione równanie stanu v = v(T, p) w przypadku skalowania termodynamicznego

$$\begin{aligned} A_0 &= \upsilon(T_0, p_0) \\ A_1 &= \frac{\partial \upsilon(T, p_0)}{\partial T} \Big|_{T=T_0} \\ A_2 &= \frac{1}{2} \frac{\partial^2 \upsilon(T, p_0)}{\partial T^2} \Big|_{T=T_0} \end{aligned}$$

$$\mathcal{P}(T,p) = \frac{A_0 + A_1(T - T_0) + A_2(T - T_0)^2}{\left[1 + (p - p_0)b_1 \exp(b_2(T - T_0))\right]^{1/\gamma_{EOS}}}$$

$$b_0 = \frac{\gamma_{EOS}}{B_{T_0}(p_0)}$$
$$b_1 = -\frac{\partial \ln B_T(T, p_0)}{\partial T} \bigg|_{T=T_0}$$

• Równanie Taita

[P. G. Tait, Physics and Chemistry of the Voyage of H. M. S. Challenger Vol. 2, Part 4 (HMSO, London, 1888)]

$$v(T, p) = \left(A_0 + A_1 T + A_2 T^2\right) \left\{1 - C \ln\left[1 + \frac{p}{c_1 \exp(-c_2 T)}\right]\right\}$$

$$C = 0.0894$$

• Uogólnione równanie stanu $v = v(T, p^{conf})$ w przypadku skalowania termodynamicznego

$$\begin{vmatrix}
A_{0} = v(T_{0}, p_{0}^{conf}) \\
A_{1} = \frac{\partial v(T, p_{0}^{conf})}{\partial T} \Big|_{T=T_{0}} \\
A_{2} = \frac{1}{2} \frac{\partial^{2} v(T, p_{0}^{conf})}{\partial T^{2}} \Big|_{T=T_{0}} \\
P_{0}^{conf} = p_{0} - \frac{RT}{Mp_{0}}, v_{0} = v(T_{0}, p_{0})
\end{vmatrix}$$

$$\begin{aligned}
v(T, p^{conf}) = \frac{A_{0} + A_{1}(T - T_{0}) + A_{2}(T - T_{0})^{2}}{\left[1 + \left(p^{conf} - p_{0}^{conf}\right)b_{1}\exp(b_{2}(T - T_{0}))\right]^{1/\gamma_{EOS}}} \int_{D_{1}}^{D_{1}} \frac{\lambda_{EOS}}{B_{T_{0}}^{conf}(p_{0}^{conf})} \\
b_{2} = -\frac{\partial \ln B_{T}^{conf}(T, p_{0}^{conf})}{\partial T} \Big|_{T=T_{0}} \\
10
\end{aligned}$$

Związek między dynamiką i termodynamiką w ramach koncepcji skalowania termodynamicznego

1.8

11

TEST Z WYKORZYSTANIEM DANYCH EKSPERYMENTALNYCH

$$\upsilon(T, p) = \frac{A_0 + A_1 (T - T_0) + A_2 (T - T_0)^2}{\left[1 + \gamma_{EOS} B_{T_0}^{-1}(p_0) (p - p_0) \exp(b_2 (T - T_0))\right]^{1/\gamma_{EOS}}}$$

TEST Z WYKORZYSTANIEM DANYCH EKSPERYMENTALNYCH

$$v(T, p) = \frac{A_0 + A_1 (T - T_0) + A_2 (T - T_0)^2}{\left[1 + \gamma_{EOS} B_{T_0}^{-1}(p_0) (p - p_0) \exp(b_2 (T - T_0))\right]^{1/\gamma_{EOS}}}$$

Równanie stanu wyprowadzone dla przypadku skalowania termodynamicznego daje znacząco większą wartość γ_{EOS} niż wynosi γ umożliwiająca skalowanie termodynamiczne τ lub η

Grupa materiałowa	Substancja	γ	$\gamma_{ m EOS}$	$\gamma_{\rm EOS}/\gamma$	
ciecze van der Waalsa	PDE phenolphthalein-dimethylether	4.5	9.2 ± 0.2 9.8 ± 0.2 (niska T)	2.04 2.18	
	KDE cresolphthalein-dimethylether	4.5	9.7 ± 0.1 9.8 ± 0.1 (niska T)	2.16 2.18	
	OTP <i>o</i> -terphenyl	4.0	10.0 ± 0.1	2.50	
	PC propylene carbonate	3.7	9.4 ± 0.1	2.54	
	BMPC 1,1'-bis(<i>p</i> -methoxyphenyl) cyclohexane	7.9	9.8 ± 0.1 9.9 ± 0.1 (niska T)	1.24 1.25	
polimery	1,2-PBD 1,2-polybutadiene	1.9	9.4 ± 0.1 9.5 ± 0.1 (niska T)	4.95 5.00	
	PVAc polyvinylacetate	2.34	9.2 ± 0.2	3.93	
substancje ze słabymi wiązaniami wodorowymi	m-FA m-fluoroaniline	2.7	7.2 ± 0.1	2.67	
ciecze jonowe	BMP-BOB 1-butyl-1-methylpyrrolidinium bis [oxalate] - borate	3.7	9.7 ± 0.1	2.62	
protyczne ciecz jonowe	VH verapamil HCl	2.45	11.09 ± 0.23	4.53	14

TESTY Z WYKORZYSTANIEM DANYCH OTRZYMANYCH Z SYMULACJI OSTATECZNA WEBYFIKACJA PBZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ PBZY WYPBOWADZENIU BÓWNANIA STANU

- Symulacje MD w modelu Koba-Andersena cieczy binarnej Lennarda-Jonesa (KABLJ) [W. Kob, H. C. Andersen, Phys. Rev. Lett. 73, 1376 (1994)]
- 1000 cząsteczek A i B w proporcji 80:20

$$U_{LJ}(r) = 4\varepsilon_{ab} \left[\left(\frac{\sigma_{ab}}{r} \right)^{12} - \left(\frac{\sigma_{ab}}{r} \right)^{6} \right] \qquad \frac{\varepsilon_{BB} / \varepsilon_{AA} = 0.5}{\varepsilon_{AB} / \varepsilon_{AA} = 1.5} \qquad \frac{\sigma_{BB} / \sigma_{AA} = 0.88}{\sigma_{AB} / \sigma_{AA} = 0.8} \qquad r_c = 2.5\sigma_{AA}$$
$$M_A = M_B \qquad M_A = 1.0 \qquad \sigma_{AA} = 1.0, \quad \varepsilon_{AA} = 1.0$$

- Symulacje NVT w stanie równowagi
- Względnie szeroki zakres $\frac{0.5 \leqslant T^* \leqslant 3.0}{1.2 \leqslant \rho^* \leqslant 1.6} \quad \frac{T^* = k_B T/\varepsilon_{AA}}{\rho^* = N/V^* = \rho \sigma_{AA}^3}$
- Krok czasowy $\Delta t^* = 0.001$ w jednostkach LJ $t^* = t/[\sigma_{AA}(M_A/\varepsilon_{AA})^{0.5}]$
- Przynajmniej 4·10⁵ kroków czasowych równoważenia
- Przynajmniej 10⁸ kroków czasowych po zrównoważeniu. Dla długich czasów relaksacji symulacja niemal 10¹⁰ kroków czasowych.
- Program RUMD napisany na GPU.

TESTY Z WYKORZYSTANIEM DANYCH OTRZYMANYCH Z SYMULACJI OSTATECZNA WERYFIKACJA PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ PRZY WYPROWADZENIU RÓWNANIA STANU

TESTY Z WYKORZYSTANIEM DANYCH OTRZYMANYCH Z SYMULACJI OSTATECZNA WERYFIKACJA PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ PRZY WYPROWADZENIU RÓWNANIA STANU

Symulacje MD w modelu KABIPL

 Symulacje MD NVT układu 1000 cząstek A i B w proporcji 80:20 z tymi samymi parametrami ε i σ potencjału LJ, ale bez członu przyciągającego

$$U_{eff}(r) = 4\varepsilon(\sigma/r)^{m_{IPL}} - A_t$$

$$U_{IPL}(r) = A_{IPL} 4\varepsilon(\sigma/r)^{m_{IPL}}$$

$$U_{LJ}(r) = 4\varepsilon_{ab} \left[\left(\frac{\sigma_{ab}}{r} \right)^{12} - \left(\frac{\sigma_{ab}}{r} \right)^6 \right]$$

$$A_{IPL} = 1.945$$

[U. R. Pedersen et al., Phys. Rev. Lett. 105, 157801 (2010)]

• My przyjęliśmy $A_{IPL} = 2.0$ i przeprowadziliśmy symulacje MD dla $m_{IPL} = 15$ j $m_{IPL} = 18$

[A. Grzybowski et al., Phys. Rev. E 86, 031501 (2012)]

TEST Z WYKORZYSTANIEM DANYCH OTRZYMANYCH Z SYMULACJI OSTATECZNA WERYFIKACJA PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ PRZY WYPROWADZENIU RÓWNANIA STANU

TEST Z WYKORZYSTANIEM DANYCH OTRZYMANYCH Z SYMULACJI OSTATECZNA WERYFIKACJA PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ PRZY WYPROWADZENIU RÓWNANIA STANU

